

Expunere de motive

Ținând cont de dezideratul ca judecarea proceselor să fie realizată într-un termen optim și rezonabil, principiu trasat de art. 6 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, este necesar ca instanțele de judecată să beneficieze de toate mijloacele pentru ca procesul să se poată, într-adevăr, desfășura fără întârziere. Or, cauzele de judecată se prelungesc, în special în cursul cercetării judecătorești, când se încuviințează mijlocul de probă al expertizei judiciare din pricina duratei îndelungate de efectuare a acesteia. Una dintre cauzele duratei excesive de desfășurare a expertizelor judiciare constă în procedura desuetă de desemnare a experților, fără a ține cont de încărcătura acestora și cu actualizarea cu întârzieri semnificative a bazelor de date privind experții.

În momentul de față, tragerea la sorți a expertului/experților în cursul desfășurării unui proces se face prin alegerea de către completul de judecată de pe lista comunicată de biroul local de expertiză a expertului/experților care să realizeze expertiza judiciară în respectiva cauză în modalități precum întrebarea unei persoane din sala de judecată cu privire la alegerea unui număr de la 1 la x, x fiind numărul experților în specialitatea vizată înscrisi pe lista anterior menționată ori desemnarea expertului care se află la poziția echivalentă zilei calendaristice în care este desemnat (26 dacă e desemnat în 26 februarie). În fapt, nu există o comunicare prealabilă a completului de judecată cu biroul local de expertiză pentru a putea cunoaște care este disponibilitatea reală și încărcătura de lucru a experților.

Astfel, într-un mod evident neeficient, pot fi desemnați aleatoriu experți judiciari care au deja în stadiu de lucru multe expertize în alte dosare, iar alți experți niciodată să nu aibă norocul de a fi nominalizați pentru a efectua o expertiză. Numirea experților la momentul prezent nu ține cont de criteriul disponibilității acestora. Acesta este motivul pentru care anumite expertize durează ani de zile, prelungindu-se automat durata proceselor, experții formulând nenumărate cereri de amânare a cauzei în vederea efectuării expertizelor, motivând încărcătura ridicată, iar instanțele admitându-le pentru că situația invocată corespunde, într-adevăr, realității.

Or, scopul modalității de desemnare a expertului/experților trebuie să vizeze două direcții. Mai întâi, desemnarea trebuie să fie aleatorie, în vederea respectării principiului independenței experților. Acest lucru se realizează în mod parțial la momentul de față, deoarece judecătorii pot decide în mod arbitrar modalitatea concretă de selecție - prin tragere la sorți, prin adresarea unei întrebări în sală etc. Cel de-al doilea scop urmărit este cel al promptitudinii utilizării acestui procedeu probatoriu, care îndeplinește funcția realizării justiției într-un termen rezonabil. Scurtarea duratei proceselor are și efecte asupra încărcăturii instanței, ceea ce determină efecte sistemice, convergând spre o mai justă soluționare a proceselor în general.

Proiectul de lege propune desemnarea aleatorie a expertului/experților prin sistem informatizat, care să țină cont și de încărcătura experților și dacă experții sunt sau nu suspendați. Sistemul propus este deja utilizat în cazul repartizării cauzelor pe completuri de judecată, în conformitate cu articolul 34 din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară. De aceea, crearea mecanismelor prin care se va face numirea expertului în sistem informatic va fi facilă, practic, preluându-se elementele preexistente. Sistemul informatic prin care se numesc experții trebuie să țină cont mai întâi de disponibilitatea acestora. Astfel, sistemul informatic funcționează în baza

prelucrării datelor privind încărcătura experților, situațiile în care încă nu a depus rapoartele de expertiză judiciare solicitate, desemnându-se în sistem aleatoriu expertul/experti în specialitatea vizată care au încărcătură mai redusă. În acest fel, se respectă atât principiul numirii aleatorii a expertului, prin faptul că acesta rămâne independent față de judecată, criteriul disponibilității sale nefiind de natură a înlătura dimensiunea imparțialității sale, dar se și garantează eficiența utilizării procedurilor probatorii, prin numirea unui expert ce poate răspunde obiectivelor cerute într-un termen cât mai scurt.

Efectuarea expertizei într-un termen mai scurt, evitându-se amânările repetate din pricina încărcăturii experților, va îndeplini un alt deziderat de moment în sistemul judiciar. Scurtarea duratei proceselor va duce la degrevarea instanțelor de judecată, o necesitate stringentă pentru a realiza un act de justiție de calitate.

Nu în ultimul rând, având în vedere că un obiectiv major al României este digitalizarea sistemului judiciar și administrativ, asumat prin Programul Național de Redresare și Reziliență, desemnarea expertului în modalitatea propusă de prezentul proiect satisface acest deziderat.

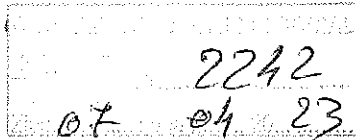
inițiator: Deputat Murariu Oana - USR

Deputat Iana Vicot - PSD

Deputat Căpșă Ioan - PNL

Propunere legislativă pentru modificarea art. 331 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

NR.	DEPUTAT/SENATOR	SEMNĂTURĂ	PARTID
	BERESCU MONICA ELENA		USR
	ILIE VICTOR		USR
	MITTODE ANDREI MARIUS		USR
	EUGEN TERENCE		USR
	HAVARNEANU FILIP		USR
	BOTEZ MIHAI-CATALIN		USR
	ANINA BUZOIANU		USR
	Fălovi Nicu		USR
	OBVA SULTANA DON		USR
	BĂLTĂBENI VIOREL		USR
	NEAGU DENISA-ELENA		USR
	Rădeanu Bogdan		USR
	Diana Stoica		USR
	BLASA DANIEL		USR
	GIURGIU ADRIAN		USR
	KIEMER ADRIAN		USR
	RADU CIORNEA		USR
	Todosiu Benjamin		USR
	Logar Ion Marian		USR
	Grigoriu Virginia		USR
	ALIN APOSTOL		USR
	CRISTIAN GABRIEL SEBUC		USR
	BRIAN CRISTIAN		USR
	LAZAR TEODOR		USR
	FRANZIT ZAVU		USR
	NIPSUS CLAUDIU		USR
	Radu Claudiu		USR
	Bădeca Clibhai Alexandru		USR

Parlamentul României

Camera Deputaților

Senatul

LEGE

pentru modificarea art. 331 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. I. - La articolul 331 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 247 din 10 aprilie 2015, cu modificările și completările ulterioare, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Dacă părțile nu se învoiesc asupra numirii experților, ei se vor numi de către instanță, în mod aleatoriu, folosind sistemul informatizat, din persoanele înscrise în evidența biroului local de expertiză și autorizate, potrivit legii, să efectueze expertize judiciare.”

Art. II. - Prevederile Art. I intră în vigoare în termen de 1 an de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României.

Art. III. - În termen de 90 de zile de la publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Ministrul Justiției va emite un ordin cuprinzând normele metodologice privind modalitatea de funcționare a sistemul informatic menționat la Art. I., care va avea în vedere încărcătura experților în ceea ce privește numărul de expertize judiciare alocate, cu procedura judiciară în raport cu expertul desemnat nefinalizată.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

Președintele Camerei Deputaților,
Ioan-Marcel Ciolacu

p. Președintele Senatului,
Alina-Ștefania Gorghiu